

סו באיזה מקום יכול להפסיק ובאיזה מקום לא יפסיק, ובו י' סעיפים:

א ברכות יג וקרבי
יהודה ב לפרוש
הגאונים והרא"ש
ג ירושלמי ד' ע"ב
ד כן מצא הפית"יוסף
קטוב ה גית"יוסף

[7] **הַפְּסוּקִי**, עבה"ט, אף וְדָקָא כְּשֶׁעוֹמֵד בְּקוּסוֹ שְׁאִינוּ רָשָׁא לְהַפְסִיק בְּבִטּוֹל בְּעֻלְמָא, (6) **בְּשִׁלּוֹם**, אִפְלוּ בְּלִשׁוֹן לַעֲזָא: וּבְכָל מְקוֹם שְׁאִסּוּר לְדַבֵּר, אִפְלוּ בְּלִחָיִק אִסּוּר, חֹסְפֹת וּרְפָ"ב דְּבִרְכוֹת, וְיִמְחַרֵּם טִיקְטִין כְּתִב בְּגִלְיוֹן הַרְיָ"ק בְּשֵׁם נִמְקִי מִהֲרָא"ש: וְדָקָא כְּפִינִי תְרִשׁוֹת שׁוֹאֵל יִמְשִׁיב, שָׁאם לֹא יִשְׁאֵל יָבוֹא לִירֵי שְׁנָאָה, וּבִהְכֵּינִי שְׁאִין אֲנִי שְׁוֹאֲלִין בְּשִׁלּוֹם, לְחִילָה לִשְׁאֵל אוֹ לְהִשָּׁב לֹא בֵּין תְּפָרְקִים לֹא בִּפְרָ"ד עֵכִיל. וְכִסְפֵּר הַחֲנוּף פ' וְאֶתְחַנֵּן כֶּתִב: וְיִי שָׁלֹא רָבוּד יִשְׁקִיד עַל כְּתָרָא כָּל לֹא יִפְסִיק אִפְלוּ בֵּין תְּפָרְקִים, עֲמָ"א וְנִסְכֵּי אֲלִיהוּ רַבָּה לְפִלְפֹל עֲמָק בְּשֵׁם וְפּוֹסְקִים: (3) **בְּרִבְכָּהּ**, וְיִמָּ"א כְּתִב בְּשִׁדּוּל מִסְּנֵי בְּחִמְקָה הוּי תִּפְקֵי אִתּוּ הַקְּבֹד אוֹ הַקְּרֹא גְדוֹל מִקְּנֵי אִינוּ מִתְּבִיב אִפְלוּ לַחֲיָא, וְיִמְשִׁיב בְּהַרְשָׁא: (4) **מִלְּחָמָה**, דְּמִתְּרֵי לְבַחְחֵלָה לִשְׁאֵל בְּשִׁלּוֹם הַקְּרֹא אִינוּ: (5) **שִׁידְעָא**, שְׁוֹאֲלִין לְהִשָּׁב, וְכִתְבִּי טִיקֵן קִלְתָּ אִיתָא דְּהָת"י מִפְּקֵי דְבוּרֵי הוּי בְּכָל מְקוֹרָא יִי מִתְּבִיב עֲסִיף, ה' מ"א, (6) **מִלְּחָמָה**, אִפְלוּ מִלְּחָמָה יִשְׁרָאֵל אֲחֵרָא בְּכָל מִי שְׁרָא מִקְּנֵי וְכִתְבִּי שׁוּם מִשִּׁיב לְעִירָךְ לְהִשָּׁב, מִלְּחָמָה יִשְׁרָאֵל אֲחֵרָא בְּכָל מִי שְׁרָא מִקְּנֵי וְכִתְבִּי שׁוּם מִשִּׁיב לְעִירָךְ, וְדָקָא הִיאָא דְּסֻלָּא עֲנָנָא אֲבָל בְּאֻמְעָא עֲנָן גִּזְלוֹן וְשִׁמְשָׁם אֵת בְּרָבִי אֲחֵרָא עַל לְבָבָאם לֹא יִפְסִיק, וְאֵם מִסְּנֵי חֲזוֹר לְחַלְתֵּל הַפְּסוּקִי, כִּי"מ מִלְּחָמָה יִשְׁרָאֵל אֲחֵרָא בְּכָל מִי שְׁרָא מִקְּנֵי וְכִתְבִּי שׁוּם מִשִּׁיב לְעִירָךְ.

[illegible]

דכתיב "שום תשים עֲלֶיךָ מִלֶּךְ", שְׁתֵּהא אִימְתוּ עֲלֶיךָ: (ט) אִם אֵנִס יִפְסִיק, אִם לֹא בְּמִקּוֹם דְּסֻלָּק עֲנִינָא, וְאִם פֶּסַק חֲזוֹר אַחֲרֵךְךָ לְתַחֲלֵל שִׁיתְבָּאֵר לָקֵמָה, אִם אִפְשָׁר לֹא לְמַהֵר לְסִיַּם עֲנִינֵךְ. יְכוּל לְפִסַּק אֲפִלּוּ מִצְוֵה בִּרְמִיָּה קִזְזוּ, וְלַעֲנוֹת עִם הַצִּבּוֹר, וְאַחֲרֵךְ יִחְזוּ לְתַחֲלֵל הַפְּסוּק: יִפְסִיק וְהֵם כֵּן בִּין "שְׁמַע שְׂרָא" ל"בְּרֹךְ שֶׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" וְקִשְׁשָׁה וּבְרַכּוֹ לֹא יַעֲנֶה, וְעַיִן בְּכֹאֵר הַלְכָּה. וְאַפְשָׁר דַּאֵם הִקְרִיאָה הִי

(א) מִגְן־אֲבָרֶהֶם: (ב) מִגְן־אֲבָרֶהֶם: (ג) מִלֶּטֶס מִמְּגֹן־אֲבָרֶהֶם וְאֵלֶּיהָ רַבָּה: (ד) לִקְרֹן בְּסִימָן קֹד מִמְּגֹן־אֲבָרֶהֶם סִיפֵי־קֶטֶן הָ, וּמוֹכֵחַ בְּיוֹתֵר בְּבֹאֵר הַגֵּרָא שֶׁשׁ עִי"ש לִעֲנֹן ט' תְּקִיעוֹת: (ה) אֵלֶּיהָ רַבָּה בְּסִימָן כֹּד בְּשֵׁם הַרְבֵּה פּוֹסְקִים: (ו) פְּרִי־מִגְדִּים בְּשֵׁם הַלְבִּיט וְכִסְף־מִשְׁנֶה: (ז) דְּבָרֵי־חֻמּוֹדוֹת וּפְרִי־מִגְדִּים: (ח) חֵי־אָדָם: (ט) פְּרִי־מִגְדִּים: (י) עֶלְת־מִי: (יא) מִגְן־אֲבָרֶהֶם: (יב) מִגְן־אֲבָרֶהֶם וְאֵלֶּיהָ רַבָּה: (יג) עֶלְת־מִי: (יד) הַרְבִּיבִים בְּפִירוּשׁ הַמִּשְׁנָה: (טו) מִגְן־אֲבָרֶהֶם בְּשֵׁם הַסִּפֵּי־מִשְׁנָה: (טז) עֲבוֹדֹת־הַיָּמִים:

הלכות קריאת שמע סימן סו

ביאורים ומוספים

סימן סו

באיזה מקום יכול להפסיק ובאיזה מקום לא יפסיק

[משנ"ב ס"ק א]

בין הפסקים⁽¹⁾.

(1) ואם קורא קריאת שמע קודם התפילה כיון שחושש שמא יעבור זמנה, כתב בביה"ל להלן (ס"ה סוף ד"ה ואלו) שאסור להפסיק בה באמצע הפרק אפילו שקוראה בלי ברכותיה, והוסיף, שכל זה דוק באמצע הפרק, אבל בין הפרקים אפשר שמותר להפסיק, אך ברשב"א משמע שגם בקריאה זו נוהג דין הפסק בין הפרקים.

ובקריאת שמע שקורא עם תפילין של ר"ת, ולא מתכוון לצאת בה ידי חובת קריאת שמע אלא קוראה כדי לקרוא קריאת שמע עם תפילין, כתב בביה"ל (שם) שיכול להפסיק מפני הכבוד אף באמצע הפרק.

[משנ"ב ס"ק ב]

תלילה לשאל או להשיב אפילו דברי תורה, לא בין הפסקים ולא בפסוקי דזמרה⁽²⁾.

(2) ולשאל ולהשיב מפני היראה, כגון לאביו או לרבו המובהק, כתב השו"ת הלכות (סי"א) שאמנם המשנ"ב לא כתב במפורש שאסור, אבל בחיי אדם (כלל כ ט"ו) מבואר שגם זה אסור.

ולהפריש מאיסור כשאי אפשר בענין אחר, כתב הכף החיים (ס"ק ז) בשם הריטב"א ביומא (יט, ב), שמותר לרמוז ואפילו להפסיק, שלא גרע מההיתר להפסיק מפני היראה והכבוד, וכבוד שמים עדיף. וכן כתב המקור חיים (סי' סג ס"ו) שאם הרמיזה לא תספיק מותר אפילו לדבר.

וכשמורה הוראה נשאל שאלה נחוצה, כתב הערוך השלחן (ס"ד) שמצוה עליו לענות בין הפרקים.

ולענין כתיבה האם היא כדיבור ויהיה אסור לכתוב במקום שאסור לדבר, ראה בפמ"ג (סי' מז משב"ז ס"ק ב) שהסתפק אם מותר לכתוב דברי תורה בחדר האמצעי של המרחץ או במקום שאינו נקי לגמרי שאסור לדבר שם דברי תורה. ובספר נחלת אליהו (לגר"א דושניצר, סי' כא-כב) כתב שלענין הכותב ספירת העומר הסתפק בזה בשו"ת רעק"א (מהדו"ק סי' ל) אם כתיבה נחשבת כדיבור ונחשב שספר ספירת העומר [והשערי תשובה סי' תפט ס"ק א כתב שיש להסתפק קצת, אך נראה שיחזור ויספור בברכה], אלא שהוסיף הרעק"א שאף אם כתיבה כדיבור, מ"מ אם מכון שלא

תחשב כדיבור אינה נחשבת כדיבור. וכן כתב הגר"י קניבסקי (קהלות יעקב ברכות סוף סי' יב) בביאור דברי הרעק"א. מאידך, הא"א (בוטשאטש מהדו"ת סי' עה ס"א) כתב שכתובה היא כדיבור, ואין לכתוב דברי תורה כנגד ערוה, וכן כתב בשו"ת שלמת חיים (סי' סא) שיש להחמיר שלא לכתוב דברי תורה כנגד ערוה.

ולענין לכתוב במקום שאסור להפסיק כדיבור, כתב בשו"ת שלמת חיים (סי' מז) שאסור, משום שמעשה חמור אף יותר מדיבור. ובשו"ת אור לי (לשדי חמד, סי' ט) כתב שאפילו אם כתיבה אינה כדיבור, אסור לכתוב דברי תורה במקום שאסור לדבר, שיש לחוש שיוציא דיבור מפיו. מאידך, האדר"ת (עובר אורח אות קעג) וכן הגר"ח קניבסקי (דעת נוטה עמ' רי, ואשי ישראל פי"ט הע"א) כתבו שגם במקום שאסור להפסיק באמצע התפילה כדיבור, מ"מ כתיבה מותרת. ובשו"ת התעוררות תשובה (ח"א סי' כז) כתב שהרוצה להפסיק בברכות קריאת שמע כדיבור כדי לקרוא לאנשים להשלים מנין, מותר לעשות כן, אך אם יכול לעשות כן בכתובה לא יפסיק כדיבור.

אכן, לענין ברכות התורה על כתיבת דברי תורה שכתב השו"ע לעיל (סי' מז ס"ג) שיש לברך על כך, הביא המשנ"ב שם (ס"ק ד) שני טעמים, ולא הביא את הטעם שיש לברך משום שכתובה כדיבור [ואף לטעם שכתב המשנ"ב בשם הלבוש שכתובה כיון שעושה מעשה חמור דינה מהרהור, ביאר השדי חמד (שם) שאין הכוונה שכתובה כדיבור]. וראה מה שכתבנו בביה"ל לקמן סי' תפט ס"א ד"ה מונה והולך, לענין ספירת העומר.

[משנ"ב שם]

ולא שקה קדי לגמור את פלה, לכלי עלמא אינו חוזר רק לאותו הפסוק⁽³⁾.

(3) ואם שהה כשיעור שיש בו כדי לגמור את כל הקריאת שמע, כתב לעיל (סי' סה ס"ק ב-ה) שיחזור לתחילת הקריאת שמע, ודוקא כשהשהייה היתה מחמת אונס שהאיש אינו ראוי כגון שצריך לנקביו, או שהמקום אינו ראוי כגון שמצא שם צואה. וכשסח במזיד באמצע קריאת שמע, כתב שם (ס"ק א) שנכון לחזור לראש אפילו בלא שהה כדי לגמור את כולה.

[ביה"ל ד"ה ומשיב]

ובמגן גבורים כתב דמלשון פלמדי רבנו יונה משמע קדי שאילת שלום ממש⁽⁴⁾.

(4) וכשצריך להשיב מפני הכבוד, כתב במשנ"ב להלן (ס"ק כו) שאם הגבאי שואלו לשמו מותר להשיבו מפני הכבוד, ומוכה שאין בזה שיעור של תיבה אחת אלא הכל לפי הצורך, כיון שאפשר ששמו של העולה לתורה הוא יותר מתיבה אחת.

באר הגולה ק

שְׁבִילֵי הַלָּקֶט
ז' סמ"ק ורבונו יונה
והרא"ש
המפרשים ח בעל
הפנייה

הלכות קריאת שמע סימן סו

שְׁמַע יִהְיֶהנָּה: ב (יד) *יֵאָם שֶׁכֶּח לְהִנִּיחַ וּתְפִלִּין וְכוּל לְהַפְסִיק (טו) בֵּין הַפְּרָקִים לְהִנִּיחֵם, וַיִּכְרֹךְ עֲלֵיהֶם:
הגה וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא יִכְרֹךְ עֲלֵיהֶם עַד אַחֵר הַתְּפִלָּה, וְהָכִי נִהְיָ לַעֲנִין (ה) (ס) טְלִית (ב"י): **ג (יז) *לְקַדֵּשׁ וּלְקַדְּשָׁה**
(יח) וּלְיִכְרְכוּ' (יט) מַפְסִיק אֶפְלוּ בְּאֻמְצָע (ו) [ו] הַפְּסוּק וְכֵן לְמִוּדִים', אָבֵל לֹא יֹאמַר אֱלֹא (כ) תַּבַּת מִוּדִים'
(ו) בְּלִבָּד: הַגֵּה וְכֵן בְּיִכְרְכוּ' לֹא יֹאמַר 'יִתְפַּרֵּךְ וַיִּשְׁתַּבַּח' וְכוּ'. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דָּאֵמֶן שְׁעוֹנִין אַחֵר בִּרְפַת הָאֵל (ח) (כא) הַקְדוּשׁ וְאַחֵר
'שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה' לֹשׁ לוֹ דִּין קְדָשָׁה וַיּוֹכַל לַעֲנוֹת אוֹתָם בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְכֵן עָקַר. וְלָכֵן (כב) הֵנִי מְלִי פּוֹסְקִים מִכָּל-שָׁכֵן בְּאוֹמֵר
(ט) (כג) תַּחֲנוּנִים (תְּשׁוּבַת הַרֶשֶׁבֶט): **ד *כִּהֵן שֶׁהִיָּה קוֹרֵא (כד) קִרְיַת שְׁמַע וְקִרְאוּהוּ לְקִרְוֹת בַּתּוֹרָה, חִישׁ מִי**

שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

הָא לֹא הָכִי שׁוֹאֵל בְּשׁוֹלֵם חֲבֵרוֹ וְאֶפְלוּ בִּבְחִינָה: (ס) טְלִית. עֵבֶה ט. וְעֵין לְעִיל
ס' נִיט בְּשַׁעֲרֵי-תְּשׁוּבָה מִי"ש בָּזָה: [ו] הַפְּסוּק. עֵבֶה ט שֶׁכֶּח בְּשֵׁם מִגֵּ"א בְּשֵׁמַע
קוֹל רַעֲמִים יִפְסִיק וַיִּכְרֹךְ. וּבִכְבוֹד-שׁוֹר כֶּתֶב דְּהִרָא"ש אֵינוֹ חוֹלֵק מִשְׁעֵם ק"ו דְּק"ו
פְּרִיקָה הוּא כְּמִי"ש הָאוֹסְרִים, דִּכְיוֹן שְׁעוֹסֵק בִּשְׁבַחוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה אֵין לְהַפְסִיק בִּשְׁבַח
אַחֵר, וְכֵן מִשְׁמַע בְּהִנָּה שֶׁכֶּח לֵאמֹר דְּהָאֵל הַקְדוּשׁ, מִשְׁמַע לִשְׁאֵר אֲמֵן לֹא, וּבִרְפַת
תְּפִלָּין שְׁאֵנִי דִּשְׁקָה לְק"ש שֶׁהַתְּפִלִּין חוֹבֵה לְק"ש עֵכֶד בְּקִצְנָה. וְגַם בְּקִצְנָה אֵין שֶׁכֶּח פִּסְקָה עַל
מִגֵּ"א. וְעֵין בְּשׁוּ"ת גִּיב ס' מֵא הִבִּיא דְּבִרֵּי הַמִּגֵּ"א לַעֲנִין קְדוּשׁ הַלְכָה בְּאֻמְצָע
מִגֵּלָה וְהִבִּיא דְּבִרֵּי אִמְ"ו הַבְּכִי"ש שֶׁחֹלֵק עַל מִגֵּ"א וְלֹא כִּתְבֵה הַקְדוּשׁ בְּיִנְיָהם:

קְדוּשׁ וְכִרְוֹךְ וְלֹא יִמְלֹךְ, ל"ח. וּבִהֲנָתָה י"ז מִשְׁמַע שְׁעוֹנִין גַּם יִמְלֹךְ שֶׁנָּה שֶׁךְ לְקַדְּשָׁה, אָבֵל בְּחוּסְפַּת פ"ק דְּבִרְכּוֹת מִשְׁמַע דְּבִרְכֵי ל"ח, מ"א: (ח) הַקְדוּשׁ. מִשׁוֹם דְּהוּא
סִיּוֹם ג' רֵאשׁוֹנוֹת וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה הֵרִי סִיּוֹם אֲמָצְעִיּוֹת. וְהָא דְּלֹא תִּשְׁכַּח אֲמֵן שֶׁל בִּרְפַת שִׁים שְׁלֹמֹה, לְפִי שֶׁנָּה אֵף הִתְחִיד עוֹנָה אַחֵר סִיּוֹם י"ח וְלִפְיָכֵךְ אֵין לוֹ לְהַפְסִיק בְּשִׁבְלוֹ
מֵאַחֵר שֶׁכִּיכֹל לֵאמֹר בְּיָחִיד, בִּי"ש בְּשֵׁם מִתְרַיֵּא. וְכֵתֵב לְכַוֵּשׁ דְּלִרְדִּין דְּקוֹי"ל בְּסִי רטו וְחִידִי אֵינוֹ עוֹנָה אֲמֵן אַחֵר סִיּוֹם י"ח צְרִיף לְהַפְסִיק בְּק"ש לַעֲנוֹת אֲמֵן אַחֵר שִׁים
שְׁלֹמֹה, וּבִלְ"ח כֶּתֶב דְּלֹא יִפְסִיק אֱלֹא יִסְמַךְ עַל אֲמֵן שְׁאוֹמֵר בְּעֵשֶׂה שְׁלֹמֹה, וְהַפְסִים עֲמֹל הַמִּגֵּ"א ע"ש: (ט) תַּחֲנוּנִים. וְיֵשׁ לְלַמֵּד גִּיב בְּמִכְ"ש דְּיוֹכֵל לְהַפְסִיק

בְּאוֹר הַלָּכָה

בַּסֶּפֶר יִשְׁעוֹת-יִצְחָק, וְצִרְיָה עֵינִי גְדוֹל לַעֲמֹשָׁה: * **אם שֶׁכֶּח וְכוּ', בֵּין הַפְּרָקִים.**
עֵין בְּמִשְׁנֵה בְּרוּךְהָ בְּמֵה שֶׁכֶּחֲבָנוּ דָּאֵם נִדְּמֵן לוֹ תְּפִלִּין בְּקִרְיַת שְׁמַע יִנִּיחַ תַּפְךְ
בִּבְרָכָה: הַשְּׁעִם, כִּי אֵנִי פּוֹסְקִין כְּתִרְמִ"א בְּסִעִין ח בְּהִנָּה דָּגֵם בְּאֻמְצָע הַפְּרָק שֶׁל
”אֶמֶת וְצִיב” מִתָּר לְכָרֶךְ: וְאֵף-עַל-יִפְיָכֵן בְּאֻמְצָע הַפְּרָק שֶׁל ”וַיִּצַּר אוֹר” אוֹ ”אֶהְבֶּה
רַבָּה” גַּם הַנִּמְ”א מוֹדָה לְדַעַת הַמַּחֲבֵר דְּטוֹב יוֹמֵר לְהַתְמַיֵּן עַד בֵּין הַפְּרָקִים כְּדִי
שִׁינִיָּה יוֹכֵל לְכָרֶךְ אֱלֹפָא דְּכָל עֲלָמָא, וְכִמְו שֶׁכֶּחֲבָנוּ בְּמִשְׁנֵה בְּרוּךְהָ, כֵּן מוֹכַח מִפְּרִי
מִנְדִּים וְנִדְרֵי-תַחֲמִיּוֹם, וְהַנְּאֻזִין ר' עֲקִיבָא אֵינוֹ בְּחִדוּשֵׁי ג'סִין מַצְדֵּר לוֹמֵר כֵּן:
* **לְקַדֵּשׁ וּלְקַדְּשָׁה וְכוּ'.** עֵין בְּכִסְפִּי-מִשְׁנֵה סוֹף פֶּרֶק י תְּפִלָּה, וּבִבְרָכּוֹת קְצֵרוֹת
אַחֵר לְהַפְסִיק בְּאֻמְצָע אֶפְלוּ ל"אֵמֶן יְהֵא שְׁמָה רַבָּא” וְקִדְּשָׁה, וְהַשְּׁעִם, עַל-יָדֵי
הַהַפְסָק לֹא יוֹכֵל לְהַתְחַבֵּר הַסּוֹף-יִכְרַךְ לְהֵשֵׁם וּמִלְכּוֹת שְׁאִמֵּר, וְהִבִּיא לְהַלָּכָה בַּסֶּפֶר
מִגֵּן-גְּבוּרִים. וְשִׁשׁוֹת דְּלִפִּי זֶה אֶפְלוּ בִּבְרָכָה אֲרָכָה דָּאֵמֶן שֶׁמִּפְסִיק, אִם אֵרַע לוֹ זֶה
אַחֵר שְׁאִמֵּר סוֹף הַבְּרָכָה ”בְּרוּךְ אַתָּה ה'” וְהֵרֵם מִלְּהַפְסִיק לְשׁוֹם דְּבִר. וּבְחִינָתָם
בְּכָלֵל הָ נִשְׁאָר בְּצִרְיָה עֵינִי לַעֲנִין דִּיעֵבֵךְ אִם צְרִיף לְחֹזֵר לְרֵאשׁ, עֵין שֵׁם: * **כִּהֵן**
שֶׁהִיָּה קוֹרֵא. עֵין מִשְׁנֵה בְּרוּךְהָ בְּמֵה שֶׁכֶּחֲבָנוּ דָּזֶה הַסִּעִין מִיָּרִי אֶפְלוּ בְּכֵין הַפְּרָקִים,
הוּא מִכְרִיב הַפְּרִי-מִנְדִּים, וְכֵן יִדְעִי מִקּוּרֵי כָּלֵל, דְּמַתְּשׁוּבַת הַרֶשֶׁבֶט”א סִימֵן קל"ה
מוֹכַח דְּהַרֶשֶׁבֶט”א נִשְׁאֵל עַל בְּאֻמְצָע הַפְּרָק, וְלוֹמֵר דִּדְכֵן מִפְּגַן-אֲבִרְתָּם סִימֵן קל"ה

שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּכִיתִי-הַנֶּנֶסֶת וּמִתְבַּשֵּׁשׁ לִישֵׁב בְּכִי טְלִית, לְכָלֵי עֲלָמָא וְכוּל
לְכָרֶךְ עֲלִיו בֵּין הַפְּרָקִים: **ג (יז) לְקַדֵּשׁ.** הֵינֵן ל”אֵמֶן יְהֵא שְׁמָה רַבָּא” עַד ”עֲלָמִי”א, (כא) וְלֹא יֹאמַר ”יִתְפַּרֵּךְ”⁹⁹, (כב) וְיִנְעָה אֲמֵן אַחֵר ”דְּאִמְרִין
בְּעֵלְמָא”, אָבֵל עַל ”תַּתְּקַבֵּל” יְהֵא שְׁלָמָא” עֵשֶׂה שְׁלֹמֹה” לֹא יִנְעָה אֲמֵן, כִּי אֵינוֹ אֱלֹא מִנְהַג, וּלְקַדְּשָׁה יֹאמַר רַק ”קְדוּשׁ” ו”יִכְרְכוּ” שֶׁזֶה עָקַר קְדוּשָׁה
(כג) וְלֹא ”מִלְךְ”, וְכָל-שָׁכֵן שֶׁלֹּא יֹאמַר ”נִקְדָּשׁ” וְשֶׁאֵר דְּכָרִים שְׁמוֹסִיפִין בִּשְׁבַת, וְכָל זֶה (כד) אֶפְלוּ בֵּין הַפְּרָקִים לֹא יֹאמַר: (יח) וּלְיִכְרְכוּ'. שְׁעוֹנָה
”בְּרוּךְ ה' הַמְבַרֵּךְ (כה) לְעוֹלָם וָעֶד”, וּבִרְפַת הַתּוֹרָה יִנְעָה ”בְּרוּךְ ה' הַמְבַרֵּךְ לְעוֹלָם וָעֶד” וְגַם אֲמֵן (כו) עַל סוֹף הַבְּרָכָה¹⁰⁰; (כז) וְיֵשׁ מִפְּקַקְשִׁין בְּאֵמֶן
זֶה, וּבֵין הַפְּרָקִים לֹשׁ לְהַקֵּל: (יט) מַפְסִיק. דָּאֵם פּוֹסֵק לִשְׁאֵל מִפְּנֵי כְּבוֹד בְּשׁוֹר וָדָם, קָל-וְחֹמֶר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא¹⁰¹. וְהֵמָּה טַעְמָא
נִרְאָה דָּאֵם שְׁמַע קוֹל רַעֲמִים יִפְסִיק וַיִּכְרֹךְ, דְּהֵנִי מִצְנָה עוֹבְרַת¹⁰²; וְיֵשׁ חוֹלְקִין, דִּכְיוֹן שֶׁהוּא עוֹסֵק בִּשְׁבַחוֹ שֶׁל מָקוֹם אֵין לוֹ לְפַסֵּק בְּשִׁבְלֵי שְׁבַח אַחֵר,
וְלֹא דְמִי לְכָל הֵנִי דְּהֵנִי דְּבִר שֶׁבְּקִדְּשָׁה¹⁰³ [תַּבּוּאוֹת-שׁוֹר וֵא”ר וְשֹׁאֲרֵי אַחֲרוּנִים]. גַּם מִתְרַיֵּאֲדָם מִשְׁמַע דָּאֵם שְׁמַעֲנָם בְּאֻמְצָע אֵין לוֹ לְכָרֶךְ עֲלֵיהֶם, כִּי אִם
לְשִׁשְׁמַע אוֹתָם בֵּין הַפְּרָקִים: (כ) תַּבַּת מִוּדִים'. פְּרוּשׁ, (כט) מִוּדִים אֲנַחְנוּ לָךְ”, וְלֹא כָּל הַמִּוּדִים דְּרַבְנָן, דְּהֵנִי לֵה הַפְּסָקָה גְדוֹלָה, וְנִרְאָה (ל) דְּהוּא
הִדִּין בְּכֵין הַפְּרָקִים: (כא) הַקְדוּשׁ. מִשׁוֹם דְּהוּא סִיּוֹם שֶׁלֹּשׁ בִּרְכּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת, ”שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה” הֵרִי סִיּוֹם אֲמָצְעִיּוֹת; אָבֵל הָאֵמֶן אַחֵר סִיּוֹם ”שִׁים
שְׁלֹמֹה”, אֵף דְּהוּא סִיּוֹם כָּל הַשְּׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, הַסִּימֵו הַרְבֵּה אַחֲרוּנִים דְּלֹא יִנְעָה בְּאֻמְצָע קִרְיַת שְׁמַע¹⁰⁴, עֵין בְּמִגֵּן-אֲבִרְתָּה הַשְּׁעִם: (כב) הֵנִי מְלִי.
לְכֹאֲוָה לֹא דוֹקָא, דְּהוּא הִדִּין לְכָל אֲמֵן צְרִיף לְפַסֵּק בְּשֹׁאֵמֶר תַּחֲנוּנִים, אָבֵל בְּאֶמֶת דְּבִרֵּי הַרְמִ”א נְכוּנִים מֵאֵד, דְּהוּא מִיָּרִי בְּתַחֲנוּנִים הִרְגִּיל לוֹמֵר
בְּסוֹף סִיּוֹם שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, עַל-כֵּן (לא) אֵלוֹ אֲמִנִים דוֹקָא [כֵּן מִצְאֵתִי בְּהִדְיָא בְּתִשְׁבּוֹת הַרֶשֶׁבֶט”א שְׁמִמְנוּ נוֹבַע הִדִּין]: (כג) תַּחֲנוּנִים. וְכָל-שָׁכֵן
בְּסוֹסְטִי דוֹמְרָה, וְלַעֲנִין אִם מִתָּר לַעֲנוֹת אֲמֵן בֵּין הַפְּרָקִים שֶׁל קִרְיַת שְׁמַע וּבִרְכּוֹתֶיהָ, הַחִי”אֲדָם בְּכָלֵל כ סִעִין ד כֶּתֵב דְּאֵינוֹ מִתָּר לַעֲנוֹת רַק הָאֵמֶן
מִן הַבְּרָכָה עֲצֻמָּה שִׁסְיָמָה מִתְּחַלָּה, אָבֵל הַפְּרִי-מִנְדִּים בְּסִימֵן נָא וְכֵן בְּחִדוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵינֶר בְּסִימֵן זֶה הַסִּימֵו דְּכָל אֲמֵן מִתָּר לַעֲנוֹת בֵּין
הַפְּרָקִים¹⁰⁵. הַטִּיל מִיִּם, לֹא יִכְרֹךְ ”אֲשֶׁר יִצְרָה”, רַק יֵשׁ יָדִיו וְלֹאֲחֵר הַתְּפִלָּה יִכְרֹךְ [דְּה”ח]: **ד (כד) קִרְיַת שְׁמַע.** אוֹ שֶׁהִיָּה (לג) עוֹסֵק בְּבִרְכּוֹתֶיהָ,
וּבֵין שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֻמְצָע הַפְּרָק אוֹ בֵּין הַפְּרָקִים. וְכֵתֵב הָאֱלֵהָ רַבָּה וְנִדְרֵי-תַחֲמִיּוֹם, דְּכֵין גְּאֵלָה לְהַפְסָה לֹא יַעֲלֶה אֶפְלוּ אִם קִרְאוּהוּ¹⁰⁶, וְאֵין צְרִיף לוֹמֵר

שְׁעָרֵי הַצִּיּוֹן

(יח) הַגֵּר”א: (יח) דְּרִיף-תַּחֲמִיּוֹם: (יט) אַחֲרוּנִים: (כ) אֲבִיר-הַתּוֹרָה וּפְשׁוּט: (כא) בְּאוֹר הַגֵּר”א, דְּלֹא בְּמִגֵּן-אֲבִרְתָּה, וְגַם הַחִי”אֲדָם הַשְּׁמִיךְ כֵּן: (כב) מִגֵּן-אֲבִרְתָּה:
(כג) מִגֵּן-אֲבִרְתָּה וְהַגֵּר”א: (כד) פְּשׁוּט: (כה) פְּרִי-מִנְדִּים: (כו) מוֹכַח מִדְּרִיף-תַּחֲמִיּוֹם וְשִׁלְמָה וְשֹׁאֲרֵי אַחֲרוּנִים, דְּלֹא כִּלְכּוּשֵׁי-שָׂרָה שֶׁשָּׁנָה בָּזָה: (כז) פְּרִי-מִנְדִּים
וְחִי”אֲדָם: (כח) דְּכִלְאוּ הִכִּי הַפְּרִי-מִנְדִּים מִקַּל עַל כָּל אֲמֵן: (כט) אַחֲרוּנִים: (ל) מִדְּמִדְמוּהֵי רַמ”א לִיתְפַּרֵּךְ וַיִּשְׁתַּבַּח: (לא) עֵין לְקַמֵּן בְּסִימֵן קֶבֶב: (לב) עֲלֵת-תַּחֲמִיד: